

مروری بر گزارش یونیسف پیرامون اثرات توسعه شهری بر زندگی کودکان

کودکان در سایه روشن های شهر

متن حاضر گزارش یونیسف را در مورد فقر کودکان شهری سراسر جهان منعکس می نماید. در هفتم فوریه سال ۲۰۰۳ همایشی در مورد حقوق کودکان شهری در فلورانس برگزار شد که گزارش حاضر نیز همزمان با این همایش منتشر گردید. در این همایش شهردار فلورانس، نماینده حقوق بشر، مقامات دولتی ایتالیا، مسئولان محلی، برنامه ریزان شهری و عده ای از شهروندان حضور داشتند.

یونیسف با بیان این که امروزه میلیونها نفر از کودکان شهری در فقر شدید و محیطهای پر خطر برای زندگی به سر می برند، می افزاید: شهرداریها باید در رأس تصمیم گیریهای خود به کودکان توجه نمایند.

در آغاز گزارشی با عنوان «فقر و محرومیت در بین کودکان شهری» که به وسیله یونیسف منتشر شد، کول گاتمن نایب رییس یونیسف اظهار داشت: دهها میلیون نفر از کودکان شهری که از خدمات اجتماعی اساسی نظیر آموزش و بهداشت محروم هستند، شاهد زنده ای از کسانی می باشند که جهان حمایت خود را از آنها دریغ داشته است. این کودکان مستحق زندگی در محیطی ایمن می باشند و به کسی احتیاج دارند تا آنها را از استثمار و سوء استفاده محافظت نماید. این موضوع در اجلاس ویژه سران دولتها که در سال ۲۰۰۲ در مورد کودکان برگزار شد مورد تأکید مجدد قرار گرفت. ما باید این موضوع را به طور جدی در نظر داشته باشیم و آن را به مرحله اجرا درآوریم. مارتا سانتوس پاپس رییس IRC یونیسف گفت: در زمانی که بیماری جهانیگر ایدز در حال افزایش است، میلیونها کودک که در نتیجه این بیماری پدر و مادر خود را از دست داده اند، برای جست و جوی معیشت خود به شهرها کشیده می شوند. این کودکان در برابر انواع بهره کشیها از جمله استفاده از نیروی کار آنها و راه یافتن به کارهای غیرقانونی، آسیب پذیر می باشند. این گزارش حاکی از این است که بسیاری از کودکان شهری در فقر حاد به سر می برند و در جامعه توجهی به آنها نمی شود؛ بسیاری از آنها برای یافتن چیزهایی که بتوانند آن را به فروش برسانند زباله ها را زیر و رو می کنند و شبها را در حالی می گذرانند که احتمال مواجهه با خشونتها و سوء استفاده از آنها بسیار زیاد است.

سانتوس پاپس می افزاید: کودکان فقیر شهری از داشتن خانه امن محرومند، توانایی دسترسی به بهداشت یا آموزش را ندارند و هیچ جای سالمی برای بازی کردن در اختیار آنها نیست. این گزارش بیان می دارد که در طول قرن بیستم جمعیت شهری جهان بیش از ۱۰ برابر رشد داشت و اندازه متوسط ۱۰۰ شهر بزرگ بیش از ۸ برابر افزایش پیدا کرد. نسبت مردم ساکن در مناطق شهری از کمتر از ۱۵ درصد در سال ۱۹۰۰ به حدود ۴۸ درصد در سال ۲۰۰۲ رسید. این افزایش، به وسیله توسعه اقتصادی جهان که بیشتر آن در بخشهای صنعتی و خدماتی واقع در مناطق شهری متمرکز می باشد وخیم تر شده است. گزارش مذکور در ادامه می افزاید: به احتمال زیاد این روند

ادامه خواهد داشت. در سال ۲۰۰۲ حدود یک میلیارد کودک (نزدیک به نیمی از کودکان جهان) در مناطق شهری زندگی می کردند. بیش از ۸۰ درصد این کودکان در آفریقا، آسیا و آمریکای لاتین ساکن هستند و تعداد آنها به شدت در حال افزایش می باشد.

بر طبق این گزارش، در حالی که عموماً کودکان شهری نسبت به کودکان روستایی دارای زندگی آسوده تر، بهداشت و آموزش بهتر و مسکن مناسب تر هستند و دسترسی بیشتر به خدمات و فرصت های گسترده دارند اما واقعیت این است که صدها میلیون از کودکان شهری در فقر شدید، بدبختی و فلاکت زندگی می کنند. در فقیرترین محلات شهرهای جهان اغلب خدمات و زیر ساختهای مهم وجود ندارد و کودکان از حق خود برای زندگی در محیطی سالم محرومند. در بسیاری از کشورهای کم درآمد هنوز هم میزان مرگ و میر کودکان شهری از هر هزار تولد زنده بین ۱۰۰ تا ۲۰۰ می باشد و درصد بالایی از کودکان فقیر شهری به طور جزئی واکسینه می شوند و یا اصلاً به واکسن دسترسی ندارند. همچنین بسیاری از این کودکان دچار کم خونی و سوء تغذیه شدیدی می باشند.

در حالی که گزارش یونسف تصویر وحشتناکی از زندگی میلیونها کودک شهری سراسر جهان را ترسیم می کند، اما این را هم می گوید که جای خوش بینی وجود دارد. در این گزارش مثالهای زیادی از شهرها نشان داده شده است که در آنها مسئولان شهرداریها اقداماتی را برای کمک به کودکان انجام داده اند تا حقوق انسانی آنها را تأمین کرده و آنها را به عنوان شریک در تصمیم گیریهای شهری به حساب آورند؛ به عبارتی کوتاه، بعضی از شهرداریها نظام حکومتی محلی را برای حقوق کودکان نهادی می کنند.

این گزارش هفت ویژگی مهم را ذکر می کند تا یک شهر محیط جذابی برای کودکان باشد:

× سیاستها، تخصیص منابع و فعالیتهای مقامات محلی به گونه ای است که بیشترین منفعت را به کودکان می رساند.

× برابری و عدم تبعیض تشویق می شود تا به شمول اجتماعی کودکان امکان دهد و از حاشیه ای شدن آنها اجتناب شود.

× به کودکان بسیار محروم (از جمله آنهایی که در خیابانها زندگی یا کار می کنند، قربانیان بهره کشیهای اقتصادی یا جنسی، آنهایی که در فقر شدید به سر می برند و آنهایی که فاقد حمایت مناسب خانوادگی می باشند) توجه ویژه ای می شود.

× دسترسی مؤثر متضمن این است که همه کودکان توانایی استفاده از خدمات مهم پزشکی و آموزشی، آب تمیز، بهداشت مناسب و غیره را داشته باشند.

× کودکان و جوانان در تصمیم گیریهای که بر زندگی آنها تأثیر می گذارد مشارکت می کنند و فرصتهایی را به دست می آورند تا عقاید خود را از طریق پیوند با شورای شهر بیان کنند.

× محیطهای سالم به همراه فرصتهایی برای یادگیری، تعامل اجتماعی، فعالیت فرهنگی و تفریح کودکان مهیا می شود.

× کودکان از اثرات بلاهای زیست محیطی و بلایای طبیعی به طور موثری در امان می باشند.

ترجمه : مهدی دهقان

ماخذ : روزنامه همشهری ۳۱ تیر ۱۳۸۲

